

***Приказ књиге: Слободан Милетић, Сретен Југовић,
Право унутрашњих послова, Криминалистичко-
полицијска академија, Београд, 2009, 352 странице.***

Књига „Право унутрашњих послова“, настало из пера Слободана Милетића и Сретена Југовића, једно је од малобројних високошколских уџбеничких дела у српској правној књижевности у области полицијског права. Премда је угледала светлост дана као уџбеник намењен студентима Криминалистичко-полицијске академије, у појединим сегментима књига надилази постављени оквир, постајући штито од значаја примењивачу права, правотворцу и посленицима правне науке.

Стварајући уџбенички систем полицијског права, писци ове књиге на известан начин попуњавају празнину у српској правној књижевности. Наиме, релативно је мали број дела на српском правном подручју која на целовит начин обликују и заокружују систем полицијског права. Разлог томе, пре других, треба тражити у чињеници да полицијско право не постоји као посебан предмет у наставним програмима Правних факултета, што се не може сматрати природним стањем ствари. У одорама „болоњског наставног процеса“, наставни програми Правних факултета данас доживљају незабележено увећавање своје садржине, које је све наглашеније постаје противно природи ствари. Тако се интегрални делови обавезних предмета често проглашавају посебним (изборним) предметима, а предмети попут полицијског права, као дела посебног управног права, који су израсли у засебне научне целине, услед таквог високошколског замешетелства бивају изостављени из наставног програма. Такав неприродни ток ствари треба зауставити, а ми верујемо да ће књига којој посвећујемо ове редове допринети афирмацији полицијског права у смислу његовога увођења у наставне програме Правних факултета.¹

Прихватајући класичну систематику управног права (организација, делатност и контрола), аутори су богату грађу права унутрашњих послова систематизовали у 15 поглавља, с тим да су правни режими опште полиције и тзв. политичке полиције (служби безбедности) одвојено анализовани у свим поглављима књиге.

У уводном делу (стр. 15-29) размотрене су основне теоријске поставке, а наиме појам безбедности и појам полиције². У оквир првога поглавља – „Општа

¹ На Правном факултету Универзитета у Нишу, полицијско право изучава се у оквиру предмета Посебно управно право с међународним управним правом.

² Аутори дају следећу дефиницију безбедности: „Безбедност дефинишемо као правно уређиваним и обезбеђиваним друштвеним односима успостављено, одржавано и унапређивано стање у држави које омогућава ефективну заштићеност државе и грађана који у њој живе

питања права унутрашњих послова⁴, аутори смештају следеће подцелине: предмет права унутрашњих послова, његово појмовно одређивање у правно-техничком и правно-научном смислу, затим однос са другим гранама права, те методи и извори права унутрашњих послова (стр. 31-58). Обрада основног појмовног апарата није смештена искључиво под окриље важећег права и домаће правне доктрине, већ аутори на многим местима читаоца упућују на ставове упоредно-правне доктрине, нарочито немачке и француске правне књижевности, што свакако треба истаћи као квалитет овога дела.

Особености полиције и служби безбедности, као дела државне управе, њихове функције и однос са другим субјектима анализирани су у оквиру другог и трећег поглавља ове књиге (стр. 59-100). Четвртим поглављем скицирани су организациони облици полиције и служби безбедности (стр. 101-118), док је пето посвећено припадницима полиције и служби безбедности (стр. 119-134). На овоме месту, осим категорија припадника полиције, размотрени су и радни односи у полицији, дисциплинска одговорност припадника полиције, њихово стручно особљавање и усавршавање, те службена обележја и пензијско и инвалидско осигурање.

Централни део уџбеника (поглавља 6.-13. стр. 135-310) аутори посвећују делатности полиције и служби безбедности. Аутори најпре предочавају принципе и циљеве делатности полиције и служби безбедности, чему следи узорна егзегеза овлашћења полиције и служби безбедности, као и послова полиције. У оквиру послова полиције учињена је експликација појединих послова полиције, који по суду аутора имају посебан значај. Тако је у десетом поглављу елабориран правни режим послова полиције који се односе на контролу оружја, муниције, експлозивних и других опасних материја (стр. 261-282), једанаестим поглављем анализирани су послови заштите и спасавања (стр. 283-292), док у дванаестом (стр. 293-308) аутори обрађују посебне управне ситуације (држављанство, пребивалиште и боравиште, јединствени матични број грађана, личну карту и путне исправе). Послови служби безбедности скицирани су у тринеаестом поглављу (стр. 309-310).

Последње (четрнаесто) поглавље књиге третира питања контроле полиције и служби безбедности. Осим тога, уџбеник садржи изузетно систематичан

од свих (спољашњих и унутрашњих) противправних аката (активности) којима се угрожава уставни поредак, сувереност, независност и територијална целокупност државе, рад државних органа, обављање привредних и друштвених делатности и остваривање слобода, права и дужности човека и грађанина“ (стр. 19). Сматрајући да дефинисање полиције мора представљати апстрактно одређење њене организације и функције утемељено на важећем праву, писци полицију дефинишу као организациону целину у државној управи, у чијем су делокругу одређени послови који се односе на безбедност државе и њених грађана и чија је организација, делатност и контрола, због њихових особености подвргнута и допунском („посебном“) правном режиму у односу на правни режим („општи“) који важи за друге органе државне управе (стр. 23).

приказ формалних извора права унутрашњих послова, а утисак педантности и систематичности појачава регистар појмова и списак књижевности.

Према нашем суду, уџбеник који је пред нама, настао као резултат веома систематичног и продубљеног правно-догматског сагледавања материје права унутрашњих послова, по својој целовитости, систематичности и квалитету, научно и стручно надгорњује постојећа дела полицијског права уџбеничког формата у српској правној књижевности. Аутори су у уџбенику обрадили сва најважнија питања организације, делатности и контроле полиције, која су, по признању самих аутора, анализована с тачке гледишта националних и међународних стандарда који се односе на полицију, а када је за објашњење појединих института то било умесно, предочена су и упоредноправна решења.

Уџбеник је писан изузетно лепим правним (српским) језиком, а како је у нас свеprisутно опадање квалитета правне технике и правног језика, препоручљиво би било да ова књига буде у рукама српском правотворцу у будућим номотехничким остварењима права унутрашњих послова. С тим у вези, узорна је и егезега правног режима организације, делатности и контроле полиције писаца овога уџбеника. У редовима посвећеним анализи важећег права провејава очигледно огромно искуство писаца у правничкој и полицијској пракси, што је определило употпуњавање експликације важећег права одговарајућим примерима из управне, односно управно-судске праксе. Имајући то у виду, уверени смо да ће уџбеник бити од велике користи правницима практичарима, а несумњиво и правотворцу, па га с тога са задовољством препоручујемо правничкој јавности.

